

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัดสวัสดิการสังคม
สู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน

โดย

นิชภา โมราถบ และคณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(สสส.)

มีนาคม ๒๕๖๑

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัดสวัสดิการสังคม
สู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาดำบลไชยวัฒนา อำเภอป่า จังหวัดน่าน

คณะผู้วิจัย สังกัด

๑. นิชภา	โมราถบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๒. วิทยา	สุขสา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๓. เอกฤทัย	ฉัตรชัยเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๔. ภีรวัฒน์	นนทะโชติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๕. เยาวเรศ	แตงจวง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๖. พุทธินันท์	บุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ภายใต้แผนงานวิจัยการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์ชัย

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(สสส.)

มีนาคม ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่อง การติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่านฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำการวิจัย ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนาที่เอื้อเพื่อข้อมูลและเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการทำงานเสมอมา

ขอขอบคุณผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กร คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนสวัสดิการ และชาวบ้านกลุ่มต่างๆ ที่กรุณาเสียสละเวลาในให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ขอขอบคุณนักวิจัยในชุมชน (TRMU) ที่เสียสละเวลาและร่วมเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน

สุดท้ายประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ขอมอบให้หน่วยงานรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ตลอดจนประชาชนและผู้สนใจทุกท่านในการนำประโยชน์จากงานวิจัยชิ้นนี้ไปเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน ตำบล และประเทศต่อไป

นิชภา โมราถบ และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ ๑) เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน และ ๒) เพื่อ พัฒนารูปแบบการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการ ชุมชน ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการสังคม และแกนนำกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน ๑๐ คน ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับ การวิเคราะห์รูปแบบเดิม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ส่วนการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัดสวัสดิการสังคมสู่ การจัดการชุมชน ได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาในกลุ่มการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๑๐ คน เพื่อให้ข้อมูลในขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบใหม่เบื้องต้น และดำเนิน กิจกรรมการวิจัยด้วยการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA) คือ การวิเคราะห์จุดเด่นที่เป็นองค์ประกอบและเงื่อนไขสำคัญ การระดมความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในองค์ประกอบที่ ขาดไป และการสรุปผลการทดลองด้วยการถอดบทเรียน โดยการใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน ทั้งรูปแบบของภาครัฐและชุมชนก่อให้เกิดจุดแข็งของพื้นที่ตำบลไชยวัฒนาคือ มีรูปแบบการบริหารที่มีกองทุน เงินล้านเป็นต้นแบบ และพยายามบริหารจัดการตามรูปแบบนั้นให้ได้ ทำให้กิจกรรมและการดำเนินงานของ แหบทุกกลุ่มจะมีความคล้ายกันทั้งหมด นอกจากนั้น คณะกรรมการหมู่บ้านยังมีความเข้มแข็ง รวมทั้งมีคน รุ่นใหม่เข้ามาทำงาน สมาชิกช่วยกันติดตามตรวจสอบ ด้วยการรู้กฎระเบียบและส่งเงินตรงเวลา และที่สำคัญคือ การเวียนกันค้าของสมาชิก ซึ่งเป็นการตรวจสอบกันเองของคนในชุมชน หากแต่ยังขาดระบบและ กลไกในการออกแบบการดำเนินงานทั้งด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า การบริหารจัดการ และการติดตาม ประเมินผล ปัจจุบันเป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านของคณะกรรมการชุดเก่าและเกิดคณะกรรมการชุดใหม่เข้ามา บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในแหบทุกหมู่บ้าน ซึ่งอาจเป็นเพราะด้วยคณะกรรมการคนละกลุ่มคน ทำให้ไม่ มีการประสานงานในด้านข้อมูลของกองทุน ส่งผลให้ชุมชนเกิดปัญหาที่สำคัญคือ การขาดช่วงของข้อมูล คณะกรรมการชุดใหม่แทบไม่มีข้อมูลเดิม ทำให้ตรวจสอบการบริหารจัดการในกองทุนได้ยาก แต่อย่างไรก็ดี องค์การบริหารส่วนตำบลได้หนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนมาป็นกิจด้วยการให้ คณะกรรมการได้ไปศึกษาดูงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลริม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นพื้นที่ ต้นแบบในการจัดการตนเอง

สำหรับรูปแบบการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรในการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบหรือเงื่อนไขสำคัญ ได้แก่ ๑) การจัดการข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมของกองทุน สวัสดิการสังคม ๒) การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการสังคม และ ๓) การสร้าง เครือข่ายกองทุนสวัสดิการสังคม โดยจากการระดมความคิดเห็นและพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมเน้น

กระบวนการมีส่วนร่วม อันประกอบด้วยการร่วมคิดและตัดสินใจจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคม การร่วมบริหารจัดการเพื่อสร้างสวัสดิการสังคม การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมติดตามและประเมินผล ซึ่งนำไปสู่องค์ความรู้และนวัตกรรมจากการวิจัย ได้แก่ ๑) คู่มือการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน ๒) นวัตกรรมฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน ๓) นวัตกรรมโมเดลการบริหารสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน ๔) เครือข่ายการขับเคลื่อนสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน และ ๕) นวัตกรรมการติดตามประเมินผลสวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในประเด็น “การจัดสวัสดิการชุมชนแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมโดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้และนำใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง”

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
๑ บทนำ.....	๑
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์.....	๔
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๔
ผลกระทบของโครงการ.....	๔
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๕
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๖
๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๔
ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการ สังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัด น่าน.....	๓๔
ตอนที่ ๒ การพัฒนารูปแบบการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของ สวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน.....	๓๔
๔ ผลการศึกษา.....	๓๗
ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการ สังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัด น่าน.....	๓๗
ตอนที่ ๒ การพัฒนารูปแบบการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของ สวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน.....	๔๑
๕ สรุปผลการวิจัย.....	๕๐
สรุปผลการวิจัย.....	๕๐
บทเรียน ปัจจัยความสำเร็จ ประโยชน์และคุณค่าจากวิจัย.....	๕๓

อภิปรายผล.....	๕๕
ข้อเสนอแนะ.....	๕๗
ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้.....	๕๗
ข้อเสนอเชิงนโยบาย.....	๕๘
ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยต่อไป.....	๕๘
บรรณานุกรม.....	๕๙
ภาคผนวก.....	๖๒

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

๑	แสดงความหมาย จุดมุ่งหมาย และประโยชน์ของการติดตามและการประเมินผล.....	๑๐
---	--	----

สารบัญภาพ

ตาราง	หน้า
๑	กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัด สวัสดิการสังคมสู่การจัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัด น่าน..... ๕
๒	ระบบความสัมพันธ์ของระบบการติดตามและประเมินผลโครงการ..... ๑๐
๓	รูปแบบการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตรของการจัดสวัสดิการสังคมสู่การ จัดการชุมชน : กรณีศึกษาตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน..... ๔๙